

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR

DETAŠOVANÉ PRACOVIŠTĚ BRNO

ODDĚLENÍ EKOLOGIE LESA

Lidická 25/27, 657 20 BRNO

SEBRANÉ SPISY PROJEKTU VAV 610/6/02 – SVAZEK 3

**ZÁKLADNÍ KRITERIA A PARAMETRY PRO HODNOCENÍ
„PŘIROZENOSTI“ LESNÍCH POROSTŮ**

vyčištěná finální verze

Upravená finální verze, ve které jsou zapracovány cizojazyčné ekvivalenty a terminologie je sesouladěna se zahraničním (evropským) pojetím.

Zpracovali:

Ing. Tomáš Vrška, Dr.

Ing. Libor Hort

Brno, říjen 2003

1. ÚVOD

Problémovým a plně nedořešeným tématem v ochraně přírody jsou rozdílné postoje k péči o zvláště chráněná území přírody (ZCHÚ) bez ohledu na jejich kategorii, speciálně o ZCHÚ na pozemcích určených k plnění funkcí lesa. Často se střetává odlišný přístup vlastníka, resp. správce daného ZCHÚ s přístupem orgánu ochrany přírody, jehož stanoviska k péči o tato území jsou závazná. Rozdílné postoje jsou dány různým „viděním“ lesa a jeho poslání, např. obavou o negativní vliv péče o ZCHÚ na okolní, často labilní porosty hospodářského lesa, odlišným chápáním předmětu ochrany určitého ZCHÚ (např. záchrana genofondu versus umožnění samovolných vývojových procesů) apod. Cílem příspěvku je pokud možno přehledně, alespoň relativně stručně a zejména s ohledem na praktické využití definovat základní rozlišovací znaky „přirozenosti“ (tedy míry ovlivnění člověkem) lesních porostů, které jsou u nás zařazeny do ZCHÚ, jako východisko pro základní rozhodnutí o dalším managementu území.

2. VÝZNAM HODNOCENÍ „PŘIROZENOSTI“ LESNÍCH POROSTŮ PRO VYHLÁŠENÍ A PÉČI O ZCHÚ

Význam hodnocení „přirozenosti“ lesních porostů v ZCHÚ je zřejmý u dvou základních otázek, na které je nutno u každého ZCHÚ odpovědět:

- Co je **předmětem ochrany**? Definice předmětu ochrany je klíčová již pro rozhodnutí o vyhlášení ZCHÚ. Na lesních pozemcích se jedná o výběr území, která jsou buď člověkem relativně málo ovlivněná a předmětem ochrany je zde segment přirozeného lesa, nebo o území i dlouhodobě člověkem ovlivněná a pozměněná, kde předmětem ochrany je např. kriticky ohrožený druh flóry a les je zde vnímán jako prostředí pro existenci předmětu ochrany (les sám o sobě není předmětem ochrany, ale nutnou podmínkou pro jeho zachování). Hodnocení přirozenosti se v této otázce vztahuje zejména na první variantu – kdy les sám o sobě je předmětem ochrany – a my chceme zhodnotit jeho stav, abychom kvalifikovaně rozhodli o cílech ochrany.
- Co je **cílem ochrany**? Cílem ochrany bývá obecně zachování existence předmětu ochrany v určitých kvalitativních parametrech. V případě, že les je předmětem ochrany, se jedná o zásadní rozhodnutí o dalším nezasahování nebo zasahování (v tom případě se specifikací intenzity, plošného umístění, časového rozvržení zásahů atd.) do vývoje porostu. V obou případech je nutno mít jasně zdůvodněn další postup na základě hodnocení přirozenosti lesního porostu v kontextu s předmětem ochrany. Definice cíle ochrany by měla být hlavním kritériem pro zařazení do kategorie „památky“ (ochrana určitého druhu, lokality apod.) nebo „rezervace“ (ochrana procesů).

3. DATABANKA PŘIROZENÝCH LESŮ ČR

Současná síť lesních ZCHÚ v ČR je poměrně hustá, avšak její ustanovení bylo velmi komplikované, především však nebylo systematické a reprezentativní. Poslední kategorizace ZCHÚ, zpracovaná pro potřeby vyhlášky č. 395/1992 Sb. je evidentně zatížena řadou chyb a především postrádá systémový

přístup. Proto můžeme najít např. dvě ZCHÚ, zřízená stejným vlastníkem ve stejnou dobu, se stejným předmětem i cílem ochrany ve dvou rozdílných kategoriích ochrany (NPR Žofínský prales a NPP Hojná Voda).

Pro potřeby vytvoření systémového přístupu k síti lesních ZCHÚ by prvním krokem měla být databanka přirozených lesů ČR (DPL). Bude se jednat o přehled lesů ČR, které splňují jasně definovaná kvalitativní kritéria bez ohledu na to v jaké kategorii ZCHÚ se nacházejí, resp. jsou-li vůbec předmětem speciální ochrany v duchu zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. Snahou je aby tato kritéria byla využitelná prakticky a srovnatelně při účasti více na sobě nezávislých hodnotitelů a abychom současně získali co nejucelenější přehled o relativně zachovalých lesích z pohledu míry jejich ovlivnění člověkem. Databanka přirozených lesů nenahrazuje ani ústřední seznam ochrany přírody ani žádným způsobem nemění „status quo“ současných ZCHÚ, nijak se nedotýká práv vlastníků lesů. Stejně tak pro lesy v ZCHÚ, které nesplní při hodnocení kvalitativní kritéria, to neznamena, že by jejich ochrana pominula nebo byla bezpředmětná.

DPL bude otevřený systém, do kterého bude možno kdykoliv vkládat nová data, stejně jako aktualizovat data stávající. Nebude pouze výčtem těchto lokalit, ale měla by poskytovat i informace o výsledcích monitoringu a výzkumu jednotlivých lokalit, přehledy literatury atd. Bude snadno přístupná na internetu na adrese www.pralesy.cz (vlastnická práva domény již byla zajištěna). Kdokoliv bude chtít doplnit či aktualizovat data bude tak moci učinit prostřednictvím správce databanky.

Údaje v DPL budou základem pro další etapu projektu VaV – návrh optimalizované sítě bezzásahových území v ČR. Tato síť by měla být tvořena pokud možno nejzachovalejšími lesními porosty a na větších výměřích, a pokud možno v porostech, které jsou již nějakou dobu ponechány samovolnému vývoji. Z DPL tedy bude vybírána podle přísnějších kritérií její podmnožina – síť bezzásahových území. Kritéria pro výběr do této sítě budou připravena a diskutována v roce 2003 a v roce 2004 proběhne tvorba návrhu sítě.

4. HODNOCENÍ PŘIROZENOSTI LESNÍCH POROSTŮ PRO ÚČELY DATABANKY PŘIROZENÝCH LESŮ ČR

V tab. 1 jsou uvedena kritéria, která by měla napomoci k zařazení jednotlivých hodnocených lesních porostů do příslušného stupně přirozenosti podle exaktně zjistitelných údajů. Nutno podotknout, že **předmětem zájmu** pro výběr do databanky přirozených lesů ČR **nejsou**:

- v současnosti standardně obhospodařované porosty (byť s dlouhodobým uplatněním principů přírodě blízkého hospodaření);

- porosty silně poškozené imisemi (nebo s jinými výraznými příznaky chřadnutí) - pokud jsou lesní porosty takto poškozeny, jsou v nich výrazně narušeny kompetiční vztahy mezi dřevinami podle jejich odolnosti k stresovému faktoru, je narušen standardní vývojový cyklus atd. Takové porosty nejsou předmětem našeho hodnocení, přestože se v minulosti mohlo jednat o velmi cenné lokality (např. Prales Jizera). V dnešním stavu o nich ale nelze hovořit jako o přírodě blízkých lesích;
- porosty geneticky nepůvodní (allochtonní populace dřevin atd.) – jednou ze základních podmínek pro označení lesního porostu alespoň jako „přírodě blízký“ je jeho genetická původnost – tzn. porosty u nichž víme, že do nich byly vnášeny dřeviny prokazatelně cizího původu (nevhodného ekotypu) a tento původ je zcela zřejmý i dnes a tyto dřeviny plošně převažují, by neměly být do DPL zařazovány. Tam kde se jedná pouze o část jinak hodnotného porostu bude tato jasně graficky oddělena (viz dále „základní postup hodnocení“). Tento problém se bude týkat převážně rezervací se zastoupením smrku. Např. NPR Boubín – její součástí jsou i porosty s allochtonním smrkem – samozřejmě, že Boubín bude do DPL zařazen, ale v mapové příloze hodnotitele je třeba tyto nepůvodní porosty či jejich části graficky vyznačit.

Naopak, **předmětem šetření jsou:**

- porosty ponechané samovolnému vývoji v rámci některého ZCHÚ;
- porosty ve stávající síti ZCHÚ s uplatněním dlouhodobého managementu, který však primárně není zaměřen jako hospodářské opatření, ale jako prostředek k přiblížení původně hospodářsky či jinak člověkem ovlivňovaného porostu modelu přírodního lesa;
- porosty, které nejsou zařazeny do stávající sítě ZCHÚ. Jedná se o porosty i v kategorii lesů hospodářských nebo ochranných, které však mají charakter porostů přírodě blízkých a v posledních(m) decenních(u) v nich nebyla prováděna cílevědomá hospodářská opatření (z důvodu např. tzv. zašetřování obnovních těžeb, horší terénní dostupnosti spojené s vyšší nákladovostí na prováděná opatření, ekonomicky nezajímavou skladbou potenciálně ziskatelných sortimentů dříví apod.).

tab. I

Způsoby ovlivnění vývoje porostu v minulosti a současnosti		„přirozenost“ porostu		
		původní	přírodní	přírodě blízký
A - Přímé ovlivnění vývoje porostu formou lesnických opatření				
A1	Mýtní těžba v minulosti s následnou sekundární sukcesí	Ne	Ano	Ano
A2	Záměrné obnovní zásahy v minulosti na méně než ¼ plochy	Ne	Ano	Ano
A3	Záměrné obnovní zásahy v minulosti na více než ¼ plochy	Ne	Ne	Ano

A4	Mýtní těžba a vkládání obnovních prvků v současnosti	Ne	Ne	Ne
A5	Toulavá těžba před více než 100 lety	Ano	Ano	Ano
A6	Toulavá těžba v posledních 100 letech	Ne	Ano	Ano
A7	Nahodilá těžba živých (aktivních) stromů v současnosti	Ne	Ne	Ano
A8	Výsadba sazenic nebo síje semen jako hosp. opatření na méně než ¼ plochy v minulosti	Ne	Ano	Ano
A9	Výsadba sazenic nebo síje semen jako hosp. opatření na více než ¼ plochy v minulosti	Ne	Ne	Ano
A10	Výsadba sazenic nebo síje semen jako hosp. opatření v současnosti	Ne	Ne	Ne
A11	Záměrné výchovné zásahy na méně než ¼ plochy v minulosti	Ne	Ano	Ano
A12	Záměrné výchovné zásahy na více než ¼ plochy v minulosti	Ne	Ne	Ano
A13	Záměrné pěstební (výchovné) zásahy v současnosti	Ne	Ne	Ne
A14	Rekonstrukční managementová opatření v minulosti	Ne	Ano	Ano
A15	Rekonstrukční managementová opatření v současnosti	Ne	Ne	Ano
B - Odumřelé dřevo				
B1	Odvoz odumřelého dřeva před více než 50 lety	Ano	Ano	Ano
B2	Odvoz odumřelého dřeva v posledních 50 letech	Ne	Ano	Ano
B3	Částečné zpracování odumřelého dřeva v současnosti	Ne	Ne	Ano
C - Nepřímé ovlivnění vývoje porostu působením člověka				
C1	Historická pastva dobytka, jejíž vliv na vývoj struktury a textury porostu je již nepatrný a lze zaznamenat pouze teoretický vliv na dřevinnou skladbu	Ano	Ano	Ano
C2	Dlouhodobé přezvěření (většinou bývalá obora) a nebo dlouhodobě vysoké stavy spárkaté zvěře v období po II. světové válce, mající vliv na vývoj struktury porostu (výrazně snížený počet stromů v několika po sobě jdoucích tloušťkových třídách)	Ne	Ano	Ano
D - Současná dřevinná skladba v porovnání s potenciální přirozenou dřevinnou skladbou				
D1	Účast všech hlavních dřevin – tj. dřevin, které mají v potenciální přirozené skladbě zastoupení vyšší než 20%	Ano	Ano	Ano
D2	Účast stanovištně nepůvodních dřevin vtroušeně do 10% v zastoupení	Ne	Ne	Ano
D3	Přechodná přítomnost invazních neofytů (akát, pajasan, vejmutovka, dub červený atd.) do 5% v zastoupení	Ano	Ano	Ano

Vysvětlení pojmů:

minulost – doba předcházející roku, v němž je prováděno hodnocení porostu;

současnost – doba, resp. rok hodnocení porostu a též nejbližší období, pro které je stanoven konkrétní plán zásahů pro hodnocený porost (tzn. zpravidla období platnosti plánu péče a souvisejícího LHP);

Vysvětlení použití jednotlivých kriterií v tab. I:

- A1 - Mýtní nebo exploatační těžbou je míněna těžba, při které došlo k vymýcení původního porostu, ale plocha byla následně ponechána sekundární sukcesi a jejímž výsledkem je samovolně vzniklý lesní porost, jehož dřevinná skladba i prostorová a věková struktura převážně odpovídají stanovištním poměrům (např. po vyklučení části lesů ve středověku a jejich ponechání dlouhodobé sekundární sukcesi v okolí dnešních zřícenin hradů).
- A2, A3 – Jedná se o hospodářská opatření, jejichž cílem byla obnova porostů. Pokud však došlo k obnově (i umělé) s pomocí stanovištně odpovídajících dřevin a dnešní porost splňuje ostatní kritéria, může být zařazen jako „přírodní“ nebo „přírodě blízký“. Velikost ¼ obnovované plochy je zvolena jako toleranční hranice v přírodním lese, který splňuje všechna další kritéria přírodního lesa, ale uvnitř území došlo k maloplošnému soustředěnému zásahu, který okolí ovlivnil minimálně (např. likvidace následků větrného polomu v Žofínském pralese na počátku 19. stol. nebo částečné rozpracování porostů maloplošnými obnovními prvky). Do stupně „přírodě blízký“ tak spadají i dnešní (z hlediska hospodářského) přestárlé pařeziny, kde se již neprovádějí standardní hospodářské zásahy.
- A4 - Je kontrolní pojistka proti případnému zařazování dnešních hospodářských porostů, kde se aktivně hospodaří.
- A5, A6 - Toulavou těžbou je míněna úmyslná těžba charakteru jednotlivého výběru stromů bez vzniku jakýchkoliv obnovních ploch, která byla prováděna za účelem např. výběru několika kvalitních jedinců z území v době kdy nebyla ještě deklarována jeho ochrana (např. těžba několika mohutných jedlí pro stavbu lodí v dnešní NPR Salajka; zpřístupnění porostů v okolí rezervace, kdy cesta je vedena po okraji rezervace apod.). Časová hranice 100 let pro toulavou těžbu je odvozena od skutečnosti, že nejde-li o plošnou těžbu, nýbrž o těžbu jednotlivých stromů, která se vybraného území dotkla jen okrajově, dochází k zahlazení stop po těžbě poměrně rychle. Není zásadně narušena struktura a textura vybraného porostu ani dřevinná skladba či jeho věková diferenciacie. I pomaleji a v zástínu rostoucí dřeviny jsou schopny během 100 let vyplnit uvolněný prostor.
- A7 - Nahodilou těžbou není míněna žádná cílevědomá výchovná či obnovní těžba při standardním obhospodařování lesa, ale pouze těžba dosud živých stromů z důvodu ochrany lesa (např. těžba aktivních kůrovcových stromů SM nebo BO). Tento typ těžby má charakter toulavé těžby v současnosti (pokud se nejedná o jednorázový masivní zásah). Tzv. nahodilá těžba např. sterilních souší jakýchkoliv dřevin je zpracováním odumřelého dřeva – viz B3.

- A8-10 – Velikost $\frac{1}{4}$ plochy je zvolena jako toleranční hranice v přírodním lese, který splňuje všechna kritéria, ale uvnitř území došlo k maloplošnému soustředěnému zásahu, který okolí ovlivnil minimálně. A10 – je kontrolní pojistka při zařazování porostů, kde se v současnosti aktivně provádí tato činnost jako hospodářské opatření (např. PR Hošťanka, kde se jedná o porost s dominancí jedle bělokoré a jenž prochází přestavbou na les skupinovitě výběrný a v dlouhodobém výhledu se počítá s jeho hospodářským využitím).
- A11-13 - Záměrnými výchovnými zásahy je míněna cílevědomá výchovná těžba v určité části území, která měla za cíl „zkvalitnění“ porostů z hospodářského hlediska. Rozlišovací plocha $\frac{1}{4}$ velikosti rezervace je stejně jako u A2 a A8 toleranční hranicí pro přírodní les při různých zásazích. A13 – Je opět kontrolní pojistka pro porosty, byť v ZCHÚ, kde jsou i dnes prováděny zásahy s hospodářským cílem.
- A14-15 – Za rekonstrukční managementová opatření se v tomto smyslu považují zásahy za účelem podpory ohrožených druhů dřevin v rezervaci (např. uvolnění vtroušených jedlí v plošném nárůstu buku pro její záchranu), nebo vnesení chybějící dřeviny (např. dřívě člověkem vytěžené, nebo hromadně odumřelé např. vlivem tracheomykóz nebo likvidace skupin stanovištně nevhodných dřevin). U přírodě blízkého lesa (např. pařeziny nebo horské smrčiny) je jako rekonstrukční managementové opatření vnímán i těžební zásah za účelem strukturální diferenciaci porostu nebo např. těžby sice stanovištně původní dřeviny, ovšem zcela nevhodného ekotypu – např. chlumní smrk v horských lesích 8.LVS apod. Při hodnocení je stále třeba mít na paměti rozdíl mezi managementovým opatřením a hospodářským zásahem, kde primárním měřítkem rozhodování je hospodářský výsledek (tato území nejsou předmětem hodnocení – viz výše)

Naopak za rekonstrukční opatření nejsou považovány ty zásahy, které pouze eliminují sekundární antropické vlivy a jejich cílem tudíž není aktivní přiblížení porostů modelu původního lesa, nýbrž pouze udržení relativně vyrovnaného stavu ekosystému (např. oplocení celé rezervace či skupin zmlazení v rezervaci v oblasti s neúměrně vysokými stavy spárkaté zvěře – nikoliv však selekce jedinců ve skupinách zmlazení; dále likvidace invazních neofytů, která je odůvodnitelná i v ZCHÚ již ponechaných samovolnému vývoji - např. invaze akátu v I. zóně NP Podyjí nebo likvidace invazního a do okolí uměle vneseného ořešáku v NPR Ranšpurk, kde 70 let nebyl prováděn žádný lesnický zásah apod.). Tyto zásahy jsou, vzhledem k vnějšímu vlivu okolí a „maloplošnému“ efektu většiny našich ZCHÚ, realizovány v řadě lokalit a jsou akceptovatelné i v původním lese.

- B1, B2, B3 - Časová hranice 50 let pro odvoz odumřelého dřeva respektuje výsledky výzkumu přirozených lesů, které dokazují, že rozklad odumřelých ležících stromů trvá více než 50 let jen na výjimečných stanovištích (suchá, zpravidla xerothermní stanoviště nebo naopak vysoké horské polohy a současně kmen bez doteku s půdním povrchem). Je tedy pravděpodobné, že byl-li porost více než 50 let ušetřen vyklízení odumřelého dřeva, jsou v něm dnes opět zastoupena všechna

rozkladová stadia odumřelého dřeva. Při posuzování přítomnosti odumřelého dřeva zejména ve stupni „přírodě blízký“ je třeba více tolerance – např. pokud je odváženo mrtvé dřevo z okrajů porostu podél cest, kde vadí z hlediska dopravního či technologického běžnému hospodaření a uvnitř porostu mrtvé dřevo zůstává. Totéž platí pro situaci, kdy je např. provedena nahodilá kůrovcová těžba a napadené stromy (zejména smrky) jsou vyváženy, zatímco staré sterilní souše zůstávají na místě a s nimi odumřelé dřevo dalších, zejména listnatých druhů dřevin.

- C1 – Vliv pastvy dobytka je zřetelný zejména u porostů ve středních horských a podhorských polohách, kde došlo vlivem pastvy ke zjednodušení porostní struktury a postupně i k ovlivnění dřevinné skladby (záměna buku jedlí či smrkem nebo záměna dubu bukem v nižších polohách apod.). Jedná se o formální připomenutí jevu, který vnímáme jako přípustný ve všech stupních přirozenosti.
- D1 – Potenciální přirozenou druhovou skladbu vyjádřenou zastoupením hlavních dřevin je do určité míry nutno brát s tolerancí s tím, že za mezní hodnoty pro hodnocení je považována účast hlavních dřevin – tj. dřevin, které mají v potenciální přirozené skladbě zastoupení vyšší než 20%, přičemž poměr zastoupení hlavních dřevin není pro hodnocení rozhodující (např. zastoupení JD v ZCHÚ na stanovištích s jejím potenciálním vysokým podílem je v současnosti ve většině případů v jednotkách procent, podstatná je schopnost, byť i malé populace, další reprodukce).
- D2 - Je tolerována účast stanovištně nepůvodních dřevin do 10% v zastoupení, vyskytujících se ve skupinkách, hloučcích či jednotlivě vtroušeně. Tyto dřeviny by měly být předmětem rekonstrukčních managementových opatření (např. postupná redukce příměsi SM na stanovištích, kde v potenciální přirozené skladbě chybí atd.). V případě plošně souvislých skupin stanovištně nepůvodních dřevin je třeba postupovat podle „základního postupu při hodnocení – bod d)“.
- D3 - Je tolerována účast invazních neofytů (např. akát, pajasan, vejmutovka, dub červený) do 5% zastoupení. Přítomnost invazních neofytů je vnímána jako dočasná záležitost a rozumí se samosebou, že jsou a budou předmětem permanentní likvidace.

Jedním z kritérií hodnocení, které nebylo použito, je často zmiňovaná prostorová a věková struktura – ta je alespoň částečně vyvinuta i v přírodě blízkých porostech. Její hodnocení by celý výběr do DPL velmi komplikovalo a jeho objektivizace je velmi problematická. Řada porostních typů je přirozeně strukturálně jednoduchých, některé další porostní typy mají bohatší strukturu pouze v určité fázi svého vývoje atd. To by vyžadovalo dobrou znalost všech variant vývojových cyklů ode všech hodnotitelů a současně složitější hodnotící systém. Význam tohoto atributu lesních porostů nepochybně stoupá u sítě bezzásahových území, kde také bude předmětem hodnocení.

Základní postup při hodnocení:

- a) Výběr lokalit nad 10 ha (pro rok 2003), soupis zbývajících (5-10 ha) připravit na dokončení v roce 2004. V případě menšího počtu lokalit nad 10 ha v rajonu hodnotitele mu nic nebrání vyhodnotit menší lokality již v roce 2003.
- b) Vyloučení porostů, kde se běžně hospodaří (byť jsou v ZCHÚ), porostů významně poškozených imisemi, chřadnoucích i z jiných důvodů, geneticky zcela nepůvodních atd. Pokud ZCHÚ nebude zařazeno do jednoho ze 3 stupňů přirozenosti, neznamená to v žádném případě zpochybnění jeho legislativní ochrany. Prosíme o zaslání seznamu lesních ZCHÚ ve Vašem hodnotitelském rajonu, která budou těmito kritérii vyloučena (abychom měli přehled zda se na nějaké ZCHÚ nezapomnělo).
- c) Souhrn poznatků o historickém vývoji a zásazích v ZCHÚ. Možnost přístupu k údajům historických průzkumů na pobočkách ÚHÚL by měla být bez problémů – ÚHÚL je spoluřešitelem projektu, v případě nutnosti je možno se na tuto skutečnost odvolávat.
- d) Zhodnocení aktuálního stavu porostu – dřevinná skladba, současný management, vliv zvěře atd. V případě výskytu skupiny stanovištně nepůvodních dřevin v hodnoceném ZCHÚ, která je souvislá a kde nelze uplatnit kritérium D2, je třeba tuto skupinu graficky oddělit v mapě, protože nesplní ani kritérium pro „přírodě blízký“ les a vyloučila by tak z databanky jinak hodnotné a příp. i plošně významné ZCHÚ. Zde nelze postupovat jinak než empiricky při vlastním hodnocení – např. oddělení smrkových porostů na plošině a na svazích v NPR Vývěry Punkvy je zcela jednoznačné, protože smrk se zde přirozeně vyskytuje pouze v inverzi na dně údolí. Zejména v případě plošně větších ZCHÚ vznikne potřeba oddělit v mapě např. komplexy „přírodní“ a „přirozené“, příp. komplexy nezařazené (toto dělení je třeba provádět také s určitou velkorysostí). Budou-li některá ZCHÚ vyloučena z databanky z důvodu nesplnění kvalitativních kritérií, prosíme o zaslání jejich seznamu, stejně jako v případě ZCHÚ v bodě b).
- e) Vyplnění elektronického formuláře (soubor MS EXCEL – „karta_lokality.xls“, který obsahuje 2 listy – „základní údaje“ a „stupeň přirozenosti“). Pro každou lokalitu vyplní hodnotitel samostatný formulář s počtem listů, který odpovídá počtu hodnocených částí (v případě, že je potřebné lokalitu dělit). Formuláře pojmenuje podle názvu lokality, popř. zkratkou názvu lokality. Jednotlivé listy se označí číslem části (např. Boubín_1_2, Boubín_2_2, Salajka_1_1 apod.). Pokud o některé činnosti, zásahu nebo vlivu nejsou dostupné pravděpodobně vůbec žádné údaje, zůstane toto kritérium nevyplněno.
- f) Kopie mapového podkladu – lesnická mapa obrysová se zákresem zájmového území včetně případného grafického oddělení odlišných částí s odlišným hodnocením a s uvedením jejich čísla (viz. vysvětlivky ve formuláři MS EXCEL).
- g) Termíny:
 - první část (nejlépe vzorek problematických území) do konce července 2003
 - zbytek do konce září 2003

Jakékoliv dotazy při nejasnostech směřujte na autory příspěvku (hort@brno.nature.cz , vrška@brno.nature.cz) nebo na správce DPL Dušana Adama (adam@brno.nature.cz). Počítáme s tím, že v případě potřeby osobních konzultací jednotlivé problematické lokality postupně navštívíme.

Příloha 1: Tabulka potenciální přirozené dřevinné skladby

Jejím zpracovatelem je Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs n. L. V původní verzi jsou uváděny dřevinné skladby i pro podsoubory LT. Pro naše potřeby je však členění po souborech LT dostačující.